

پروتکل آموزش سلامت به مددجو

دانشگاه علوم پزشکی تهران - معاونت درمان - مدیریت امور پرستاری

مراحل آموزش سلامت به مددجو

برای موفقیت در امر آموزش، باید از یک روش سیستماتیک استفاده کنیم:

➔ ارزیابی فردی مددجو

➔ تعیین نیازهای آموزشی مددجو

➔ تهیه مطالب آموزشی مناسب و معتبر

➔ اجرای برنامه آموزشی

➔ ارزشیابی فرایند آموزش

محور های اصلی آموزش به مددجو

آموزش زمان پذیرش شامل:

۱. معرفی فرد آموزش دهنده به بیمار
۲. آشنایی با محیط فیزیکی بخش، مقررات بیمارستان، روتین بخش (زمان غذا دادن، ساعات ملاقات، ساعات گرفتن علائم حیاتی روتین، زمان دارو دادن و...)
۳. آموزش استفاده از وسایلی مانند: زنگ اخبار، تخت، تلفن، کلید های چراغ برق، تلویزیون و ...

پرستار ادمیت کننده، مسئول آموزش زمان پذیرش می باشد.

آموزش حین بستری

۱. افزایش آگاهی بیماران در مورد خصوصیات بیماری (نام بیماری، فرایند بیماری، ریسک فاکتور ها، علائم و نشانه ها و عوارض)

۲. افزایش آگاهی بیماران در مورد درمان بیماری (معاینات لازم

برای تشخیص بیماری، درمان های موجود بیماری (دارویی، جراحی)، انواع

اقدامات پاراکلینیکی لازم (رادیولوژی، پاتولوژی، آزمایشگاه)، عوارض دارویی و روش

برخورد با عوارض، مراقبت قبل و بعد از اعمال جراحی و بیهوشی در صورت

انجام و نحوه برخورد با آن، رژیم غذایی و ...)

آموزش زمان ترخیص

۱. رژیم غذایی
۲. نحوه مصرف داروهای تجویز شده در منزل
۳. مراقبت های لازم در منزل
۴. مکان و زمان مراجعه مجدد (در صورت نیاز و دستور پزشک)
۵. نحوه پیگیری نتایج تست های تشخیصی
۶. میزان فعالیت های روزانه
۷. علائم هشدار جهت مراجعه سریع به مراکز درمانی

**چند نکته کلیدی برای موفقیت
آموزش سلامت به مددجو**

بر موانع یادگیری غلبه کنید.

➡ موانع جسمی: درد، نقص شنوایی، بینایی

➡ موانع عاطفی: اضطراب

➡ زبان و فرهنگ

توجه بیمار را جلب کنید.

👉 منظور خود را از آموزش بیان کنید.

👉 تن صدایتان را تغییر دهید.

👉 از وسایل کمک آموزشی استفاده کنید.

👉 از زندگی روزمره بیمار، مثال بیاورید.

👉 مطالب را خلاصه کنید.

بر اطلاعات پایه و اساسی تاکید کنید.

simple ✓

Specific ✓

short ✓

👉 از زبان ساده روز مره استفاده کنید.

👉 اختصاصاً در مورد آنچه باید بیمار بداند صحبت کنید.

👉 جلسات آموزشی باید کوتاه و مکرر باشد که باعث هضم اطلاعات

شود. (۱۵-۳۰ دقیقه)

آموزش به بیمار باید با کمک گرفتن از آنچه بیمار قبل از شروع آموزش می داند آغاز شود.

انتقال مطالب سنگین و پیچیده عموماً موجب شکست در روند آموزش می شود.

بیمار باید به راحتی بتواند مطالب را درک کند.

هرگز نباید تصور کرد که یک بیمار باید همه چیز را در رابطه با یک موضوع بداند.

👉 آموزش باید به شیوه ای قابل فهم برای بیمار و اطرافیانش ارائه گردد.

👉 آموزش باید از ذکر مسایل ساده آغاز شده و به طرف مسایل پیچیده حرکت کند.

👉 سعی نکنید که انبوهی از اطلاعات را در زمان محدود به بیماران بدهید .

👉 جهت ارائه مطالب، آموزش باید از چیزهایی که اطمینان دارید می دانند به سمت چیزهایی که نمی دانند باشد.

بیشترین استفاده را از زمان بکنید.

➡ آموزش و مراقبت را همزمان کنید.

➡ خانواده بیمار را در آموزش مشارکت دهید.

➡ از مواد نوشتاری کمک بگیرید.

درک بیمار را از آموزش ارزشیابی کنید.

➡ از بیمار بخواهید مطالبی را که تاکنون به او آموخته اید تکرار کند.

➡ همواره یک متن آموزشی داشته باشید تا پس از آموزش آن را به

بیمار بدهید تا باخواندن آن از فراموش کردن مطالب جلوگیری

گردد.

وظایف سوپروایزر آموزش سلامت

گام اول:

۱. نیازسنجی آموزشی بیماران
۲. تهیه محتوای آموزشی بر اساس نیازسنجی انجام شده
۳. تهیه مقررات هر بخش
۴. آموزش و آماده سازی پرسنل جهت آموزش بدو ورود

محتوای آموزش :

آنچه که در هر مرحله از دوره بستری در بیمارستان باید به بیمار آموزش داده شود.

- ✓ محتوای برنامه های آموزش سلامت به بیمار، باید بر اساس آخرین اطلاعات پزشکی باشد.
- ✓ از نظر صحت علمی معتبر باشد.
- ✓ محتوا باید تا حد امکان خلاصه باشد.
- ✓ محتوای آموزشی باید به نحو قابل فهم و ساده برای فراگیران مورد نظر تهیه گردد و بدون استفاده از کلمات تخصصی بیان شوند.
- ✓ متناسب با سواد بیماران باشد.
- ✓ مطالب مهم باید مشخص گردند. مثلاً با حروف درشت تر یا کشیدن خط زیر آنها.

گام دوم

۱. تهیه رسانه های آموزشی

۲. شروع آموزش بدو ورود

خصوصیات یک رسانه آموزشی مخصوص آموزش سلامت به بیماران

از نظر قابلیت های تصویری و خواندنی:

✓ دستورالعمل های آن توسط بیمار قابل اجرا باشد.

✓ دارای جذابیت باشد.

✓ همراه با تصویر باشد.

✓ متناسب با سطح معلومات بیمار باشد.

از نظر طراحی:

✓ به قلم حروف دقت شود.

✓ رنگ متن دارای اهمیت فراوان است.

✓ باید از جملات در پاراگراف های کوتاه و فضای پیش زمینه روشن

استفاده کرد.

گام سوم

۱. تشکیل جلسات آموزشی جهت پرسنل پرستاری (مهارت های برقراری ارتباط، اصول آموزش به مددجو، انواع روش های آموزشی و رسانه های آموزشی)
۲. آشنا سازی پرسنل با پروتکل آموزش سلامت به مددجو
۳. هماهنگی جهت تکثیر رسانه های آموزشی تهیه شده